

Husitská teologická fakulta

Univerzity Karlovy

Státní závěrečná zkouška (magisterská)

Církevní dějiny a pravoslavné církevní právo

Tematické okruhy:

Církevní dějiny

1. **Předpoklady evropské reformace** (církevně-politická situace v období pozdního středověku do vystoupení Martina Luthera v roce 1517, renesance, humanismus, devotio moderna, papežské reformní pokusy v předvečer reformace, pátý lateránský koncil, stav religiozity v Německu v předvečer reformace)
2. **Martin Luther a německá reformace** (život, působení a dílo Luthera, spor o odpustky a lipská disputace, sněm ve Wormsu roku 1521, průběh reformačního hnutí v letech 1521-1525, střet Luthera s blouznivci. Luther a šíření reformace po roce 1525. Význam spolupracovníků Luthera – N. von Amsdorf, Justus Jonas, Johannes Bugenhagen, Georg Spalatin, P. Melanchthon. Papežská politika a reformace v letech 1522-1534)
3. **Švýcarská reformace a radikální reformace** (Huldrych Zwingli – život, působení, dílo, průběh reformace v Curychu. Jan Kalvín – život, působení, dílo, průběh reformace v Ženevě, radikální reformace – novokřtěnci, antitrinitáři)
4. **Jindřich VIII. a anglická reformace** (reformace a stav církevního života za vlády krále Jindřicha VIII. Náboženská a církevní situace za vlády Edvarda VI., Marie Tudorovny, Alžběty Veliké. Konsolidace anglikánské církve. Základní věroučné dokumenty sledovaného období)
5. **Tridentský koncil, jezuitský řád a protireformace** (Předdějiny, doba trvání, průběh, důsledky Tridentského koncilu. Ignác z Loyoly – život a dílo, dějiny založení jezuitského řádu, religiozita, církevně-politické cíle, působení a rozšíření. Potridentský katolicismus – charakteristika, průběh)
6. **Luterství po Lutherovi do luterské ortodoxie** (církevní politika v období od Augsburského náboženského míru do luterské ortodoxie včetně. Luterská ortodoxie – charakteristika, představitelé. Šíření luteranismu v Evropě – Pobaltí, Uhry, Sedmíhradsko, Slovinsko, Skandinávie)

7. **Kalvínský po Kalvínovi do konce 17. století** (rozvoj reformovaného protestantismu v Holandsku, Švýcarsku, Skotsku a Francii. Náboženské a církevní poměry v Anglii v 17. století)
8. **Pietismus** (dějinně-teologický vývoj pietismu, hlavní směry pietismu, hlavní představitelé, Hallský pietismus)
9. **Obnovená Jednota Bratrská** (dějinně-teologický vývoj, hlavní představitelé, dosah)
10. **Metodismus, evangelikalismus, probuzenectví** (dějinně-teologický vývoj do konce 19. století, hlavní představitelé, dosah)
11. **Reformní katolicismus** (jansenismus a febronianismus – charakteristika, dějinně-teologický vývoj, hlavní představitelé a dopad obou směrů)
12. **Evropské osvícenství** (pozadí a počátky evropského osvícenství 18. století, náboženské myšlení evropského osvícenství, osvícenský náboženský diskurs)

Literatura:

90 let Církve československé husitské, Praha, 2010.

BEUTEL, A. *Martin Luther: uvedení do života, díla a odkazu*. Praha, 2017.

FRANZEN, A. *Malé dějiny církve*. Praha, 2006.

HANES, P. *Dějiny křesťanstva*. Banská Bystrica, 2009.

HEER, F. *Evropské duchovní dějiny*. Praha, 2000.

HEROLD, V., ed., MÜLLER, I., ed. a HAVLÍČEK, A., ed. *Dějiny politického myšlení. II/2, Politické myšlení pozdního středověku a reformace*. Praha, 2011.

JEDIN, H. *Malé dějiny koncilů*. Praha, 1990.

KADEŘÁVEK V., TRTÍK. Z. *Život a víra ThDr. Karla Farského*. Praha, 1982.

KAŇÁK, M. *Padesát let Československé církve: sborník studií pracovníků Husovy fakulty věnovaný k půlstoletí ČČS*. Praha, 1970.

LOCHMAN, J. M. *Náboženské myšlení českého obrození*. Praha, 1952.

MOLNÁR, A. *Na rozhraní věků: cesty reformace: Jan Hus, Bedřich ze Strážnice, Ivan Stojkovič, Martin Luther, Huldrych Zwingli, Jan Calvin*. Praha, 1985.

ŘÍČAN, R. *Od úsvitu reformace k dnešku*. Praha, 1948.

SCHNEEBERGER, V. D. *Přehledné dějiny metodismu*. Praha, 1983.

WERNISCH, M. *Politické myšlení evropské reformace*. Praha, 2011.

WINTER, E. *Tisíc let duchovního zápasu*. Praha, 1940.

WINTER, E. *Josefinismus: Příspěvek k duchovním dějinám Čech a Moravy 1740-1848*. Praha, 1945.

Pravoslavné kanonické právo

1. Definice a vymezení kanonického práva

Křest

2. Prameny a sbírky kanonického práva

Pomazání svatým myrem

3. Aplikace posvátných kánonů

Eucharistie

4. Výklad posvátných kánonů

Pokání

5. Kanonické právo a církvev

Manželství

6. Vstup do církve a členství v církvi

Mnišství

7. Zřízení církve

Pomazání nemocných

8. Vztah církve a státu, Ústava pravoslavné církve v českých zemích

Kněžství

Literatura:

BOUMIS, P. I. *Kanonické právo pravoslávnej Církvi*. Prešov, 1997.

Pravidla všeobecných a místních sněmů i sv. otců pravoslavné církve. Praha, 1955.

SUVOROV. *Církevní právo*. Praha, 1958.

V Praze dne 27. 9. 2018